

Uzaktan Eğitim Yoluyla Sunulan İlk Okuma-Yazma Öğretimine Yönelik Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri¹

Fikret Yıldız ^{1*}, Didem Kayahan Yüksel ²

¹ Milli Eğitim Bakanlığı, Sivas, Türkiye, ORCID: 0000-0001-8002-6160

² Eğitim Fakültesi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas, Türkiye, ORCID: 0000-0002-0184-6070

Özet

Bu araştırmanın amacı, Covid-19 küresel salgın döneminde zorunlu uzaktan eğitim yoluyla sunulan ilk okuma-yazma öğretimine yönelik sınıf öğretmeni görüşlerini incelemektir. Araştırma nitel araştırma desenlerinden temel nitel araştırma olarak tasarlanmıştır. Araştırmanın katılımcıları rastlantısal olmayan örnekleme tekniklerinden ölçüt örnekleme ile belirlenmiştir. Araştırmanın katılımcı grubu İç Anadolu Bölgesinde bulunan bir ilin Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı devlet ilkokullarında görev yapan ve 2020-2021 eğitim-öğretim döneminde ilk okuma yazma öğretimi yapan 16 ilkokul birinci sınıf öğretmenidir. Veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen 7 soru ve 12 sonda sorusundan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırma verilerinin analizinde betimsel analiz kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre katılımcıların uzaktan eğitim ile ilk okuma yazma öğretimine yönelik olumlu ve olumsuz görüşleri olduğu görülmektedir. Katılımcı öğretmenler Covid-19 küresel salgın dönemi zorunlu uzaktan eğitim sürecinde; eğitimle ilgili web siteleri, veli desteği ve Eğitim ve Bilişim Ağı kaynaklarından destek aldıklarını ifade etmiştir. Öğretmenlerin bu süreçte yaptıkları uyarlamalar ise öğrencilerle düzenli iletişim kurma, farklı iletişim kanallarını kullanma, ek etkinlikler yapma ve oyunlaştırma şeklindedir. Katılımcı öğretmen görüşlerine göre gelecekte yaşanabilecek benzer durumlarda uzaktan eğitim ile ilk okuma yazma sürecinin daha başarılı yürütülebilmesi adına alınabilecek önlemler; kaynak ve teknik destek sağlanması, zor öğrenene öğrenciler için bireyselleştirme, velilerin sisteme dâhil edilmesi ve etkileşimli uygulamalara yer verilmesi şeklindedir.

Makale

Geçmişi:

Alındı:

04/07/2022

Revize Edildi:

21/10/2022

Kabul Edildi:

25/11/2022

Anahtar

Kelimeler:

Covid-19

Küresel Salgın

Süreci;

İlk Okuma

Yazma

Öğretimi;

Uzaktan Eğitim

¹ Bu makale ikinci yazarın danışmanlığında birinci yazarın tezsiz yüksek lisans projesinden üretilmiştir.

Atf için:

Yıldız, F. ve Kayahan Yüksel, D. (2022). Uzaktan eğitim yoluyla sunulan ilk okuma-yazma öğretimine yönelik sınıf öğretmenlerinin görüşleri. *Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(2), 58-68. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/amauefd/>

Teachers' Opinions on Initial Literacy Teaching Through Distance Education

Fikret Yıldız ^{1*}, Didem Kayahan Yüksel ²

¹ Ministry of Education, Sivas, Turkey, ORCID: 0000-0001-8002-6160

² Faculty of Education, Sivas Cumhuriyet University, Sivas, Turkey, ORCID: 0000-0002-0184-6070

Abstract

The purpose of this research is to examine the views of classroom teachers on the first literacy teaching offered through compulsory distance education during the Covid-19 global pandemic period. The research was designed as basic qualitative research, one of the qualitative research patterns. The participants of the study were determined by criterion sampling, one of the non-random sampling techniques. The participant group of the research is 16 primary school first grade teachers who work in public primary schools affiliated to the Ministry of National Education in a province in the Central Anatolia Region and provide the first literacy education in the 2020-2021 academic year. As a data collection tool, a semi-structured interview form consisting of 7 questions and 12 probe questions developed by the researcher was used. Descriptive analysis was used in the analysis of the research data. According to the findings obtained from the research, it is seen that the participants have positive and negative opinions about distance education and initial literacy teaching. Participating teachers during the Covid-19 global pandemic period compulsory distance education; stated that they received support from education-related websites, parent support and Education and Information Network resources. The adaptations made by the teachers in this process are regular communication with the students, using different communication channels, doing additional activities and gamification. According to the opinions of the participant teachers, the measures that can be taken in order to carry out the initial literacy process more successfully with distance education in similar situations that may occur in the future; providing resources and technical support, individualization for students who are difficult learners, involving parents in the system and giving place to interactive applications.

Article History:

Received:
04/07/2022.

Revised:
21/10/2022

Accepted:
25/11/2022

Keywords:

Covid-19
Pandemic
Process;
Literacy
Teaching;
Distance
Learning

To cite this article:

Yıldız, F. & Kayahan Yüksel, D. (2022). Teachers' opinions on initial literacy teaching through distance education. *Amasya Education Journal*, 11(2), 58-68. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/amauefd/>

*Corresponding Author Fikret Yıldız ✉ fikretyildiz0058@gmail.com

ISSN: 2146-7811, ©202X Amasya University

Giriş

2019 yılının son günlerinde tüm dünyayı sarsan Covid-19 küresel salgını Türkiye’de 11 Mart 2020 itibari ile görülmeye başlamıştır. Çok hızlı yayılan bir virüsün neden olduğu bu hastalığın etkilerinden korunmak adına ilk etapta, sosyal ortamların başında gelen ve hastalığın yayılmasında etkili olacağı düşünülen okullar kapatılmıştır. Türkiye’de ilk vaka tespit edilir edilmez bilim kurulu ve ilgili kurumlar salgınla mücadele edebilmek için birçok sektörü kapsayan tedbirleri ivedi olarak ortaya koymuştur (Serçemeli ve Kurnaz, 2020). Türkiye’de salgının yayılması endişesi ile Millî Eğitim Bakanlığı’na bağlı tüm kademelerdeki okullar ile üniversitelerin tamamı yüz yüze eğitime 16 Mart 2020 tarihinden itibaren ara vermiştir. Eğitim öğretime verilen bir haftalık aranın ardından gerekli hazırlıklar tamamlanarak, 23 Mart 2020 tarihinden itibaren uzaktan eğitim yoluyla eğitim öğretime devam etme kararı alınmıştır (Gömleksiz ve Pullu, 2020).

Tarihte yaşanan büyük değişimler ve dönüşümler incelendiğinde sebep olarak dünyayı etkileyen salgınlar, bunalımlar, krizler olduğu görülmektedir ve Covid-19 küresel salgını da bunlardan biridir (Karakaş, 2020). Covid-19 küresel salgını Türkiye’de pek çok alanda değişime ve dönüşüme neden olduğu gibi eğitim alanında da birçok aksaklık ve değişikliklere sebep olmuştur (Kırmızıgül, 2020). Tüm dünyada yaşanan değişimlere paralel biçimde, Türkiye’de de zorunlu bir şekilde özellikle uzaktan eğitim uygulamaları daha yaygın bir şekilde kullanılmaya başlanmıştır.

Burada kısaca uzaktan eğitim sistemine değinmekte fayda olduğu düşünülmektedir. Uzaktan eğitim, öğretmen ve öğrencinin fiziksel olarak farklı ortamlarda teknolojik aletleri kullanarak eğitim görmesi demektir. Başka bir ifadeyle öğretene öğrenenin birbirlerinden uzakta, farklı mekânlarda, görüntülü ve sesli olarak iletişim kurmasıdır (Kırık, 2014). Bu tanımlamalardan anlaşılacağı gibi en genel tanımıyla uzaktan eğitim, eğitim öğretim faaliyetlerinin teknolojiden yararlanılarak uzaktan yapılabilmesidir. Öğrencilere bireysel dersler sunmak için bilgi iletişim teknolojilerinin kullanımını devreye sokan uzaktan eğitim, öğrenci merkezli bir uygulamadır (Yusuf, 2006). Uzaktan eğitimin bugününü değerlendirmek ve geleceğini görebilmek için geçmişteki gelişim sürecini anlamak önemlidir (Bozkurt, 2017). Dünyada ilk uzaktan eğitim uygulama denemelerinden yaklaşık iki yüz yıl sonra Türkiye’de uzaktan eğitimden bahsedilmiştir (Serçemeli ve Kurnaz, 2020). Türkiye açısından uzaktan eğitimin tarihsel süreçte gelişimi incelendiğinde; 1923 ile 1955’li yıllarda uzaktan eğitim kavramının üzerinde durulduğu, 1960’lı yıllarda mektupla uzaktan eğitim çalışmaları yapıldığı, 1990’lı yıllarda uzaktan eğitimde radyo ve televizyon kullanıldığı ve 2000’den sonra internet ve web tabanlı eğitime geçildiği görülmektedir. Bu bağlamda 1980’lerden sonra hem orta hem de yükseköğretim düzeyinde hızlı bir şekilde yayılan uzaktan eğitim uygulamasının büyük ilgi ve kabul gördüğünü söylemek mümkündür (Bozkurt, 2017). Covid-19 küresel salgınının yayılması ile birlikte eğitim-öğretim faaliyetlerinin merkezine gelen uzaktan eğitim, Eğitim ve Bilişim Ağı (EBA) sisteminin yeniden düzenlenmesi ile 23 Mart 2020 tarihi itibari ile tüm örgün eğitim kademelerinde işlerlik kazanmıştır. Uzaktan eğitim sistemi ilk etapta alt yapı yetersizlikleri nedeniyle kullanımda sıkıntılar yaratmasına rağmen 2020-2021 eğitim öğretim döneminde güçlendirilen alt yapısı ile ülke çapında bir sistem olmaya başlamış ve günde yaklaşık 3 milyon ders verilen büyük bir platforma dönüşmüştür.

Bilgi iletişim teknolojilerinin hızla yaygınlaşması uzaktan eğitimi avantajlı hâle getirmiştir. Genel anlamda esnek ve erişilebilir olması, bireyselleştirmeye imkân vermesi, sürekli ve kesintisiz eğitim olanağı sunması, mekân ve zaman kısıtlaması olmayışı, içe kapanık ve iletişim yönü zayıf olan öğrenciler ile dezavantajlı öğrencilere imkân tanınması durumları uzaktan eğitimin avantajları olarak sıralanabilir. Öte yandan maddi güçlükler nedeniyle teknolojik imkânları olmayan ve teknolojik yeterlilikleri zayıf olan öğrencilerin geri planda kalması, geri bildirim olanaklarının yetersiz oluşu, uygulamalı dersler için uygun olmayışı, kalabalık sınıflarda öğrenciyi pasifleştirmesi gibi etmenler ise uzaktan eğitimin sınırlılıklarıdır. Özer ve Suna’ya (2020) göre Covid-19 küresel salgını, eğitim sistemlerinin bugüne kadar yüzleştiği en büyük sorunlardan biri olmakla birlikte uzaktan eğitim çözümleri, bu dönemde eğitim öğretimin devamlılığını sağlamak adına ülkelerin zorunlu tercihi hâline gelmiştir. Türkiye’de Covid-19 küresel salgını nedeniyle, 2020 yılı itibari ile ani ve hazırlıksız şekilde zorunlu bir uzaktan eğitim uygulaması başlamıştır. Yapılan araştırmalar incelendiğinde zorunlu uzaktan eğitim uygulamasının avantajlarının yanı sıra bir takım olumsuzluklara da neden olduğu vurgulanmaktadır. Balaman ve Tiryaki (2020) çalışmalarında; bakanlıkça sunulan imkânların yeterli görülmesi, eğitim sisteminin bu sürece hazırlıklı olduğunun düşünülmesi, yerli ve güvenli canlı ders yazılımı ihtiyacı küresel salgın dönemi uzaktan eğitimin olumlu yanları olarak ele alınırken; uzaktan eğitimde ölçme- değerlendirme problemi, öğretmenlerin uzaktan eğitimi yüz yüze eğitim kadar etkili görmemeleri öğrencilerin teknik altyapı ve

imkânlar açısından eşit şartlarda olmaması, hizmet içi eğitim ihtiyacı, öğrencilerin derse devam durumları yetersizliği ise olumsuz durumlar olarak değerlendirilmiştir.

Araştırmalar uzaktan eğitimin avantaj ve dezavantajları çerçevesinde farklı görüşler ortaya koymaktadır. Ancak burada önemle üzerinde durulması gerektiği düşünülen bir grup vardır. Okul ve öğretmenle belki de ilk defa tanışan ve hayatı boyunca en işlevsel olarak kullanacağı beceri olan okuma yazma eğitimine başlayan ilkökul 1. sınıf öğrencileri, ilk sistemli öğrenmeleri olan bu deneyimi zorunlu uzaktan eğitim yoluyla tecrübe etmişlerdir. İlk okuma-yazma süreci tüm öğretim faaliyetlerinin temelidir. İlk okuma-yazma öğretimi; kaynak olarak, anlamlı işaretlerle kodlama ve akıcı olarak, anlamlı işaretlerin kodlarını çözümlenerek anlamlandırmanın öğretimini içeren bir süreçtir (Kayıkçı, 2008). Okuma yazma becerisi sadece Türkçe dersi ile ilgili değildir ve esasında tüm disiplinler açısından başarının anahtarı olarak görülmektedir (Keskinkılıç ve Keskinkılıç, 2007). İlk okuma-yazma öğretimi; okul, öğretmen ve aile iş birliği içinde yürütülerek öğrenciye dil becerilerinin öğretimi sürecidir (Baş, 2006). İlkokulda kazanılan bu beceri, kişinin iyi bir birey ve topluma faydalı kişi olarak yetişmesini sağlayacak ve böylelikle birey yaşam koşullarını ve iş olanaklarını düzenleyebilen, bağımsız, aktif, hür ve geniş bir dünya görüşüne sahip olarak toplumun işlevsel bir üyesi hâline gelebilecektir (Çelenk, 2013).

Öğrenciye hayat boyu kullanılacağı temel dil becerilerinin kazandırılması, doğru ve etkili bir şekilde planlanmış ilk okuma ve yazma öğretim süreci ile mümkündür (Erdoğan, 2011). Tüm akademik alanlarda başarının anahtarı olarak görülen ve temel dil becerileri arasında yer olan okuma yazma öğretim sürecine diğer akranları gibi gerçek sınıf ortamında başlayamayan öğrencilerin yaşadıkları zorlukları ve avantajları belirlemek ve bu zorlukları aşmak için çözüm geliştirmeye yönelik öneriler sunmak ihtiyacı doğmuştur. Diğer yandan olası avantajların gelecek nesillere de aktarılması önemli görülmektedir. Ayrıca gelecek dönemlerde yaşanabilecek benzer durumlarda, ilk okuma-yazma öğretimi özelinde ortaya çıkabilecek sorunlara karşı eğitsel tedbirler alma hususunda bu ve benzer araştırmaların önemli olduğu düşünülmektedir. Bu bağlamda araştırmanın amacı, Covid-19 küresel salgın döneminde zorunlu uzaktan eğitim yoluyla sunulan ilk okuma-yazma öğretimine yönelik sınıf öğretmeni görüşlerini incelemektir. Bu ana amaç doğrultusunda aşağıda yer alan alt sorulara yanıt aranmıştır.

1.Öğretmenlerin zorunlu uzaktan eğitim ile ilk okuma-yazma öğretim sürecine yönelik görüşleri nelerdir?

2.Öğretmenlerin zorunlu uzaktan eğitim ilk okuma-yazma öğretim sürecine yönelik önerileri nelerdir?

Yöntem

Araştırma Deseni

Nitel araştırma yaklaşımı çerçevesinde tasarlanan bu araştırma temel nitel araştırma deseni kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Temel nitel araştırma deseni katılımcıların bir durum hakkında görüşlerini, inançlarını veya önerilerini almak amacıyla kullanılabilir (Merriam, 2009). Araştırmacılar temel nitel araştırma desenini kullanarak öğretmenlerin yaptıkları uygulamalar hakkında hızlı şekilde veri toplayabilmektedir (Merriam, 2009). Bu araştırmada ise öğretmenlerin Covid-19 küresel salgın döneminde ilk okuma yazma eğitimi veren öğretmenlerin süreçte yaptıkları uygulamalar hakkında veri toplamak amaçlandığı için nitel araştırma desenlerinden temel nitel araştırma deseni tercih edilmiştir.

Katılımcılar

Nitel araştırmalarda geçerlilik ve güvenilirliğin sağlanması adına alınması gereken bazı tedbirler bulunmaktadır. Bunlardan biri de örneklem seçiminde rastlantısal olmayan ölçüt örnekleme tekniğinin kullanılmasıdır. Katılımcı grubun belirli ölçütler çerçevesinde belirlendiği amaçlı örnekleme tekniğinde katılımcı özelliklerinin betimlenmesi araştırmanın geçerliliğine katkı sağlamaktadır. Bu araştırmanın katılımcıları için aranan ölçüt; sınıf öğretmenliği lisans mezunu olması, Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı bir devlet ilkökulunda görev yapması ve mevcut durumda ilkökul 1. sınıf öğretmeni olarak ilk okuma-yazma öğretimi yapmasıdır. Nitel araştırmaların bir diğer özelliği ise katılımcı sayısını belirlemede herhangi bir formülün bulunmayışıdır. Araştırmacı topladığı verilerde veri tekrarına düşüğünü tespit ettiğinde veri toplama sürecini durdurabilmektedir. Nitel araştırma açısından bu sınır "doyma noktası" olarak ifade edilmektedir. Bu araştırmada araştırmacılar verilerin doyma noktasında ulaştığı hususunda görüş birliğine vardığından itibaren veri toplama sürecini durdurmuştur. Araştırmanın katılımcıları bahsi geçen ölçütü sağlayan, İç Anadolu Bölgesinde bulunan bir ilin Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı devlet ilkökullarında görev yapan ve 2020-2021 eğitim öğretim döneminde birinci sınıfları okutan 16 sınıf öğretmeni oluşturulmuştur. Etik değerleri korumak adına katılımcıların isimleri gizlenerek Ö1, Ö2, Ö3,.. şeklinde kod isim kullanılmıştır. Katılımcı öğretmenlerin demografik özellikleri ve sınıflarında canlı derslere katılan öğrenci sayıları ile sınıf mevcutlarına ilişkin verdikleri bilgiler Tablo 1'de sunulmaktadır.

Tablo 1. Katılımcıların Özellikleri

Katılımcı Kodu	Cinsiyet	Yaş	Mesleki Deneyim	Görev Yapılan Okulun Konumu	Toplam Öğrenci Sayısı	Canlı Derse Katılan Öğrenci Sayısı
Ö ₁	Kadın	45	20Yıl	Şehir Merkezi	28	21
Ö ₂	Erkek	60	35 Yıl	Şehir Merkezi	28	28
Ö ₃	Kadın	45	20 Yıl	Şehir Merkezi	15	15
Ö ₄	Erkek	50	27 Yıl	Şehir Merkezi	27	20
Ö ₅	Kadın	32	9 Yıl	Köy	9	2
Ö ₆	Erkek	58	30 Yıl	Şehir Merkezi	30	30
Ö ₇	Erkek	33	10 Yıl	Köy	3	2
Ö ₈	Erkek	33	11 Yıl	İlçe Merkezi	16	10
Ö ₉	Erkek	35	11 Yıl	İlçe Merkezi	25	15
Ö ₁₀	Erkek	34	11 Yıl	İlçe Merkezi	14	8
Ö ₁₁	Erkek	48	25 Yıl	Şehir Merkezi	11	6
Ö ₁₂	Erkek	30	6 Yıl	Köy	16	6
Ö ₁₃	Erkek	33	11 Yıl	İlçe Merkezi	12	6
Ö ₁₄	Erkek	32	9 Yıl	İlçe Merkezi	13	6
Ö ₁₅	Kadın	33	10 Yıl	Köy	12	7
Ö ₁₆	Erkek	34	11 Yıl	İlçe Merkezi	11	7

Bu araştırmada 16 tane sınıf öğretmeni katılımcı olmuştur. Öğretmenlerin 12'si erkek 4'ü kadındır. Mesleki deneyimleri 35 yıl ile 6 yıl arasında değişmektedir. Katılımcı öğretmenlerin tamamı sınıf öğretmenliği lisans mezunu olup mevcut durumda ilköğretim birinci sınıf öğretmenliği yapmakta ve sınıflarında ilk okuma yazma öğretimi yapmaktadırlar. Öğretmenlerin sınıf mevcutları 9 ile 30 arasındadır. Uzaktan eğitim yoluyla canlı derslere katılan öğrenci sayıları ise en az 2 en fazla 28'dir. Ayrıca öğretmenlerin 6'sı şehir merkezinde, 6'sı ilçe merkezinde ve 4'ü köyde bulunan okullarda görev yapmaktadır.

Veri Toplama Aracı

Veri toplama aracı olarak, araştırmacı tarafından geliştirilen "yarı yapılandırılmış görüşme formu" kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşmede, araştırmacı amacına uygun hizmet edecek görüşme formu hazırlar ve soruları katılımcılara sorar; katılımcılara araştırma amacının sınırları dışına çıkmayacak şekilde özgürlük verilir. Veri toplama sürecinde 'zaman tuzakları' denilen hatadan kaçınmak amacıyla yarı-yapılandırılmış görüşme formlarının belirli ve az sayıda soru içermesi araştırmanın niteliğini artırmaktadır (Baltacı, 2017). Bu araştırmada yarı yapılandırılmış görüşme formu geliştirilirken konu ile ilgili detaylı literatür incelemesi yapılmıştır. İlk okuma-yazma öğretim süreci ve uzaktan eğitim ile ilgili temel kavramlar doğrultusunda soru havuzu oluşturulmuştur. Daha sonra kapsam geçerliliğini sağlamak adına eğitim programları ve öğretim ve sınıf eğitimi alanında doktora derecesine sahip üçer uzmandan görüş alınmıştır. Uzmanlardan alınan görüşler doğrultusunda düzeltmeler yapılmıştır. Hazırlanan görüşme formunun katılımcı grubuna benzer özellik gösteren bir birinci sınıf öğretmeni (ilçe merkezinde görev yapan, 35 yaşında, erkek) ile pilot çalışması yapılmıştır. Pilot çalışma 45 dakika sürmüştür ve katılımcı öğretmenden veri toplama aracının görünüş geçerliliği ile ilgili geri bildirim alınmıştır. Yapılan düzeltmeler sonunda 7 soru ve bu soruları destekleyen 12 sonda sorusundan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu oluşturulmuştur. Görüşme formunda uzaktan eğitim ile ilk okuma yazma sürecinde yararlanılan kaynakları, uzaktan eğitim ile ilk okuma yazma öğretim sürecinde yapılan uyarlamaları, uzaktan eğitim ile ilk okuma yazma öğretim sürecini kolaylaştıran ve zorlaştıran faktörleri, uzaktan eğitim ile ilk okuma yazma öğretim sürecine yönelik olumlu ve olumsuz öğretmen deneyimlerini ve uzaktan eğitim ile ilk okuma yazma öğretim sürecine yönelik önerileri belirlemeye yönelik sorular bulunmaktadır.

Veri Toplama Süreci

Araştırmanın veri toplama sürecinde öncelikle Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Sosyal ve Beşeri Bilimler Kurulu'ndan etik kurul izni alınmıştır. Daha sonra İç Anadolu

bölgesinde bulunan bir il genelinde birleştirilmiş ve müstakil sınıflı köy okulları, ilçe merkezindeki okullar ve il merkezindeki okullarda çalışan öğretmenlere okul grupları üzerinden bilgilendirme yapılarak araştırmaya katılmaya gönüllü olan öğretmenler belirlenmiştir. Araştırmaya katılmaya gönüllü olan 20 öğretmen ile ön görüşme yapılarak randevu alınmıştır. Veri toplama süreci araştırmacıların verilerin doyma noktasında ulaştığı yönündeki görüş birliğine dayanılarak 16 sınıf öğretmeni ile sınırlı tutulmuştur. Bu bağlamda 16 sınıf öğretmeni ile öğretmenlerin okuluna gidilerek yüz yüze ve küresel salgın nedeni ile yüz yüze görüşme yapılamayan öğretmenlerle ise çevrimiçi ortamda görüşmeler yapılmıştır. Her bir öğretmenle yapılan görüşme yaklaşık olarak 35'er dakika sürmüş olup görüşme sırasında herhangi bir süre kısıtlaması veya yönlendirme yapılmamıştır. Veri kaybını önlemek adına öğretmenlerle yapılan görüşmelerde ses kaydı alınmıştır.

Verilerin Analizi

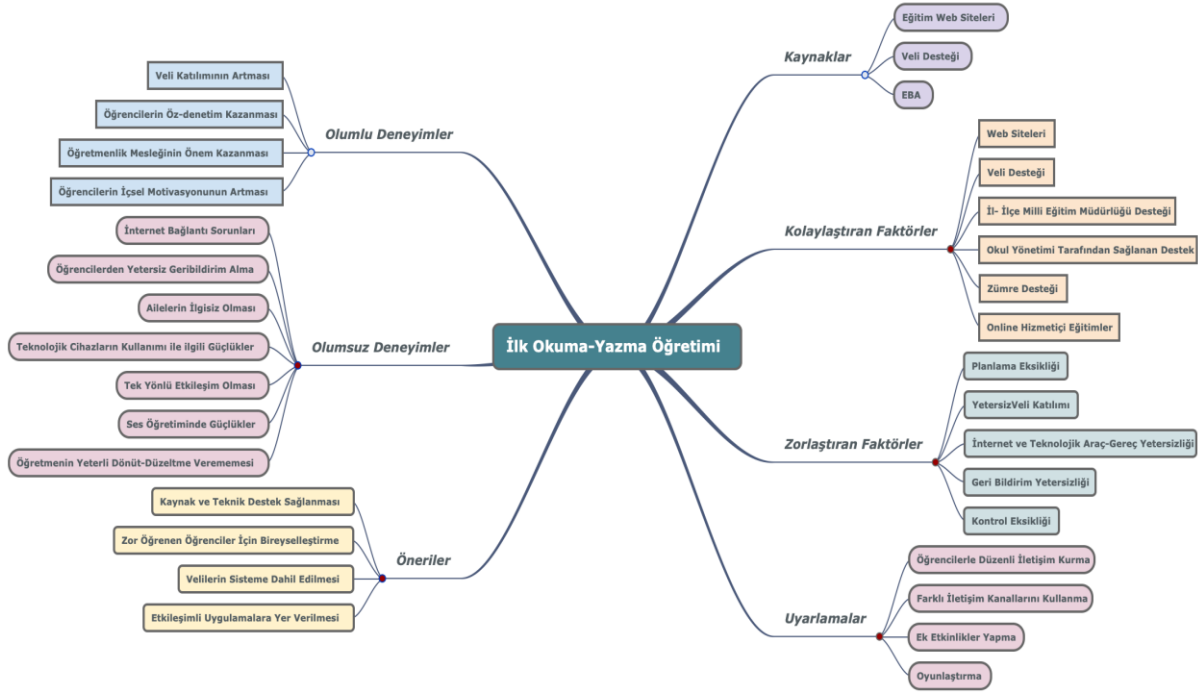
Verilerin analizinde betimsel analiz kullanılmıştır. Betimsel analizde asıl amaç gözlem ve görüşme formları ile elde edilen verileri düzenlenmiş ve yorumlanmış bir şekilde okuyucuya aktarmaktır (Glesne, 2012; Patton, 2014). Araştırma verileri temalara göre gruplandırılır, özetlenir ve yorumlanır. Yıldırım ve Şimşek'e (2011) göre betimsel analiz dört aşamadan oluşur; betimsel analiz için bir çerçeve oluşturma, tematik çerçeveye göre verilerin işlenmesi, bulguların tanımlanması, bulguların yorumlanması. Araştırmada bu veri analiz protokolü uygulanmış olup öncelikle öğretmen görüşmelerinde alınan ses kayıtları öncelikle Microsoft Word programı kullanılarak deşifre edilmiştir. Daha sonra betimsel analiz için görüşme sorularına paralel olacak şekilde oluşturulan çerçeve dâhilinde öğretmen ifadeleri gruplandırılarak örnek katılımcı ifadeleri ile birlikte yorumlanarak şekil ve katılımcı ifadeleri eşliğinde sunulmuştur.

İnandırıcılık ve Aktarılabirlik

Nitel araştırmanın en önemli ölçütlerinden biri inandırıcılıktır (Creswell, 2014). Bu çalışmada inandırıcılığı sağlayabilmek adına araştırmacının kendisi küresel salgın döneminde aktif olarak öğretmenlik görevine devam ederek birinci sınıf okuttuğu için sürecin içinde yer almış ve detaylı gözlemlene fırsatı bulmuştur. Süreçte aktif rol alan araştırmacı dış geçerliliği artırabilmek için süreci kuramsal olarak ayrıntılı olarak betimlemeye çalışmıştır. Araştırmacılar bir araştırma içinde emik ve etik rolde olabilmektedir (Özsoy, 2021). Bu araştırmada da nitel araştırma doğası gereği araştırmacı sürece dahil olması yönüyle emik roldedir. Dış güvenilirliği artırabilmek amacıyla yarı yapılandırılmış görüşme formu verileri araştırmacı tarafından muhafaza edilmektedir. İç güvenilirliği artırmak içinse elde edilen veriler direk alıntılar şeklinde sunmaya çalışılmıştır. Ayrıca araştırma verilerinin analizinde ikinci bir araştırmacı sürece dâhil olmuştur. İkinci araştırmacı eğitim bilimleri alanında doktoralı bir öğretim üyesidir. İki araştırmacı da görüş birliğine varana kadar veri analizine devam edilmiştir.

Bulgular

Bu araştırmada Covid-19 küresel salgın döneminde zorunlu uzaktan eğitim yoluyla sunulan ilk okuma-yazma öğretimine yönelik sınıf öğretmeni görüşleri temel nitel araştırma deseninden yararlanılarak incelenmiştir. Araştırmadan elde edilen veriler ışığında öğretmen görüşleri Şekil 1'de sunulmaktadır.

Şekil 1. Öğretmenlerin zorunlu uzaktan eğitim ile ilk okuma yazma öğretim sürecine yönelik görüşleri

Şekil 1’de görüldüğü üzere öğretmen görüşleri; uzaktan eğitim sürecinde kaynaklar, öğretmenlerin yaptıkları uyarlamalar, yaşanan olumlu ve olumsuz deneyimler, uzaktan eğitimi kolaylaştırıcı ve zorlaştırıcı faktörler ve öğretmenlerin sürece yönelik önerileri şeklinde gruplandırılarak sunulmuştur.

Uzaktan Eğitim ile İlk Okuma Yazma Sürecinde Yararlanılan Kaynaklar

Katılımcı öğretmenler uzaktan eğitim sürecinde yararlandıkları kaynakları EBA, eğitim ile ilgili web sayfaları ve veli desteği şeklinde ifade etmiştir. Ailelerin uzaktan eğitim sürecinde eğitime daha çok katıldıklarını ifade eden katılımcılar, ilk okuma- yazma öğretimine veli desteğini daha fazla hissettiklerini ifade etmişlerdir. Aşağıda örnek katılımcı ifadeleri sunulmaktadır.

“Aile destekli bir çalışma olarak süreci yürüttük.” (Ö₁₂)

“Etkinlikle, oluşturduğumuz materyallerle, yaptığımız çalışmalara aileyi de işin içine katarak çocukların yaparak, yaşayarak öğrenmelerini gerçekleştirmeye çalıştım. Kimi zaman aileyi de oyunlara katarak, çocukların derse katılma konusunda istekli olmalarını sağlamaya çalıştım. Ailenin kontrolünde okuma çalışmaları yaptık.” (Ö₅)

“EBA ve diğer eğitim sitelerinden faydalandım.” (Ö₈)

Uzaktan Eğitim ile İlk Okuma Yazma Öğretim Sürecinde Yapılan Uyarlamalar

Katılımcı öğretmenler uzaktan öğretim ile ilk okuma yazma öğretimi sürecinde bir takım uyarlamalar yaparak öğretimi zenginleştirmeye ve daha etkili hâle getirmeye çalıştıklarını ifade etmiştir. Öğretmenler uzaktan eğitimin başarısını artırmak adına öğrencilerle düzenli iletişim kurma, farklı iletişim kanallarını kullanma, ek etkinlikler yapma ve oyunlaştırma yoluna gittiklerini belirtmiştir. Millî Eğitim Bakanlığı’nca yapılan EBA içeriklerini zenginleştirme çalışmalarının ürünü olan içeriklerden derse ek faaliyetler yaptıkları yönünde görüş bildirmişlerdir. Ayrıca alternatif ve hızlı bir iletişim kanalı olarak WhatsApp üzerinden yapılan görüşmelerin de özellikle öğrencinin motivasyonuna katkı sağlamak amacıyla kullanıldığı görüşler arasındadır. Aşağıda katılımcı ifadelerinden örnekler sunulmaktadır.

“Canlı dersler dışında düzenli WhatsApp görüşmeleri yaptım. Haftalık çocukları okula çağırarak düşük olan motivasyonu artırmaya çalıştım. Haftalık düzenli veli toplantısı yaptım.” (Ö₈)

“Gerek süreçte gerekse süreç sonunda EBA üzerinden eğlenceli etkinlikler paylaşarak bir parça öğretimin verimli olmasını sağladım.” (Ö₁₃)

Uzaktan Eğitim ile İlk Okuma Yazma Öğretim Sürecini Kolaylaştıran ve Zorlaştıran Faktörler

Öğretmen görüşmelerinden elde edilen verilere göre uzaktan eğitim ile ilk okuma yazma öğretim sürecini kolaylaştıran ve zorlaştıran bazı faktörler olduğu görülmüştür. Bu bağlamda uzaktan eğitim ile ilk okuma yazma öğretim sürecini kolaylaştıran faktörler; web siteleri, veli desteği, İl- İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü desteği, okul yönetimi tarafından sağlanan destek, zümre desteği ve online hizmet içi eğitimler şeklindedir.

“Eğitim siteleri, bakanlığın uygulamaları, resmi kanallar, hizmet içi eğitim seminerleri bana sürekli yardımcı oldu. Bu süreçte okuldaki öğretmenlerimizden destek aldım.” (Ö₁₄)

“Uzaktan eğitim sürecinde velilerden destek alarak planlama yapmak çok verimli olmasa da işimizi biraz kolaylaştırdı.” (Ö₁₃)

“Yardım olarak Millî Eğitimin ihtiyaç sahibi çocuklara ulaşması.” (Ö₇)

Uzaktan eğitimi zorlaştıran faktörler ise planlama eksikliği yetersiz veli katılımı, internet ve teknolojik araç-gereç yetersizliği, geri bildirim yetersizliği ve kontrol eksikliğidir.

“Teknolojik alet ve donanıma öğretmen olarak sahiptim. Bu durum öğrenciler için geçerli değil. Sınıfım 12 kişi ve yarısı teknolojik aletler ve donanım olarak yeterli olmadığı için derse bağlanamadı. Bu noktada uzaktan eğitimi verimli geçirdiğimiz söylenemez..... “Öğrencilerin ve velilerin sürece yabancı olması, teknolojik aletlerin yetersizliği, bir evde birden çok öğrencinin olması ve ders saatlerinin çakışması.” (Ö₁₃)

“Teknolojik araç- gereçler noktasında sıkıntı olmasa da internet erişiminde sıklıkla sorun yaşadım. Derste iken bağlantı sorunları, akışı ve konsantrasyonu aksattı.” (Ö₉)

Öğretmenler ailelerin eğitim durumlarının ve eğitime verdikleri önemin önemli bir etken olduğunu vurgulamıştır. Ayrıca uzaktan eğitim imkânlarının kontrol açısından da yetersiz olduğu yönünde görüşler bulunmaktadır. Örnek katılımcı ifadelerin aşağıda sunulmaktadır.

“Öğrenci velilerinin eğitimsiz oluşu ve yeterli bilince sahip olmayışı yaşadığım olumsuzlukların birçoğunun kaynağını teşkil etti.” (Ö₉)

“Öğrenci velilerinin sorulan sorulara cevap vermesi.” (Ö₁₄)

“Olumsuzluk olarak kopukluk. Harf vereceğim zaman 7-8 öğrenci katılıyordu. Bu yüzden sürekli aynı şeyleri tekrarlamak zorunda kalıyordum” (Ö₈)

“Ses öğretiminde canlı derslerde sıkıntı oldu. Özellikle öğrencinin kamera kapanmasından dolayı öğrenciyi kontrol edemedim. Dikte yaptırırken yazıları kontrol edip düzeltme imkânı olmadı.” (Ö₇)

Bir diğer katılımcı öğretmen ise fırsat eşitsizliğine vurgu yaparak veli desteğinin zaten ilgili olan ailelerde arttığı ancak daha önceden de çocuğunun eğitime katılmayan ailelerde çocuğa daha olumsuz yansıdığı şeklindedir. Ö2 bu durumu aşağıdaki şekilde betimlemiştir.

“Bu süreçte deneyimlediğim şey şu, yüz yüze eğitime göre ilgili velinin öğrencisi başarısını daha artırırken, ilgisiz velinin öğrencisi daha da geriledi.” (Ö₂)

Uzaktan Eğitim ile İlk Okuma Yazma Öğretim Sürecine Yönelik Olumlu ve Olumsuz Öğretmen Deneyimleri

Öğretmenlerle yapılan görüşmelerden elde edilen verilere göre uzaktan eğitim ile ilk okuma yazma öğretim sürecine ilişkin bazı olumlu ve olumsuz deneyimleri oldukları görülmüştür. Katılımcıların küresel salgın dönemi öğretim sürecinde yaşadıkları olumlu deneyimler; eğitime veli katılımının artması, öğrencilerin öz-denetim kazanmaları, öğretmenlik mesleğinin önem kazanması ve öğrencilerin içsel motivasyonunun artması şeklindedir. Katılımcı öğretmenlerden biri özellikle çekimser öğrencilerin daha atılgan özellikler sergileyecek ortam bulduklarını ve bu durumun motivasyon artışına katkı sağladığını ifade etmiştir. Ö₁₅ bu durumu aşağıdaki ifadelerle betimlemiştir.

“Bu süreçte çocukların motivasyonları arttı tek başına canlı derse katıldılar. Kendi ev ortamında oldukları için çekingen öğrenciler de derse katıldı.” (Ö₁₅)

Ayrıca uzaktan eğitim sürecinde öğretmenin yokluğunun velilerin öğretmenliğe ve öğretmene verdiği değer artmasına kaynaklık ettiği yönünde görüşler bulunmaktadır. Örnek katılımcı ifadesi aşağıda sunulmaktadır.

“Uzaktan eğitimin olumlu yanı veliler mesleğimizin zorluğunu gördüler ve anladılar.” (Ö₃)

Öğretmenlerin olumsuz deneyimlerine ilişkin görüşleri; internet bağlantı sorunları, öğrencilerden yetersiz geribildirim alma, ailelerin ilgisiz olması, teknolojik cihazların kullanımı ile güçlükler, ses öğretiminde güçlükler, öğretmenlerin yeteri dönüt- düzeltme verememeleri şeklinde sıralanmaktadır.

“Olumsuz deneyim anında dönüt alamadığımız için öğrencinin gelişimini doğru takip edemedik. Verdiğimiz düşündüğümüz birçok kazanımın öğrenci tarafından alınmadığını geç fark etmemiz dönüt ve düzeltme yönlendirme yapmamamız sorun oluşturdu.” (Ö₁₀)

“Eğitim verdiğimiz kademenin özellikleri dikkate alındığında süreç ilk birkaç hafta normal şekilde işlenmiş olup sonrasında ilgi ve dikkat dağınıklığı baş göstermiştir..... Uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerin ile iletişim kurmakta çok zorluk yaşadım hem konu olarak hem de kazanım olarak çok eksik kaldık. Derse bağlanan öğrencilerin dikkatini toplamakta çok zorluk yaşadım gelişimsel özellikleri gereği dikkat süreleri kısa olması süreci verimli değerlendirme açısından beni çok zorladı.” (Ö₁₃)

Özellikle yeni seslerin öğretimi sırasında öğretmenler uzaktan eğitimin yetersiz kaldığı ve öğrenci ile etkileşim kurmakta zorluk yaşadıklarını ifade etmiştir. Örnek katılımcı ifadeleri aşağıda sunulmaktadır.

“Yüz yüze eğitimin ilkokul için vazgeçilmez olduğunu anladım çocuklar öğretmeni ile yeteri kadar zaman geçirmede için öğretmenlerini benimsemekte zorlandı. Bu durum motivasyon düşüklüğüne neden oldu. Diğer bir olumsuz neden ise harf vereceğim zaman öğrencilerin eksik olması yeni harf vermeme zorlaştırdı. Bu durum da sürecin aksamasına neden oldu.” (Ö₈)

Uzaktan Eğitim ile İlk Okuma Yazma Öğretim Sürecine Yönelik Öneriler

Katılımcı öğretmenler uzaktan eğitim ile ilk okuma yazma öğretim sürecine yönelik önerilerde bulunmuştur. Katılımcı öğretmenlerin önerileri; kaynak ve teknik destek sağlanması, zor öğrenen öğrenciler için bireyselleştirme yapılması, velilerin de sisteme dahil edilmesi ve etkileşimli uygulamalara yer verilmesi şeklindedir. Örnek katılımcı ifadeleri aşağıda sunulmaktadır.

“Uzaktan eğitimde sınıf ortamından uzakta yapılan faaliyetler, başarısı düşük öğrencilerde başarının artmasına etki edebilir.” (Ö₈)

“Bence veliler sık sık bilgilendirilmeli. Öğrencilerden önce velilere ders verilmeli. Velilerin günü gününe takip yapmaları sağlanmalıdır.” (Ö₂)

Bazı öğretmenler ise uzaktan eğitimin kesinlikle kullanılmaması gerektiği ve bu nedenle iyileştirmelerin yapılamayacağı yönünde görüş bildirmiştir. Aşağıda örnek katılımcı ifadeleri sunulmaktadır.

“Uzaktan eğitimin başarıyı kısa vadede artıracığını düşünmüyorum. Eğitimde ekonomiklik ilkesine aykırı olduğunu düşünüyorum.” (Ö₁₃)

“Yüz yüze eğitimle yapılan eğitimin niteliği kesinlikle uzaktan eğitim ile karşılaştırılmaz. Arada bir ekranın olması, sosyal ortamın bütün imkânlarını ortadan kaldırıyor. Yüzündeki sıcaklık ve tebessüm çocuklara verdiğiniz güven bir ekranla gölgeleniyor.” (Ö₅)

Ayrıca katılımcı öğretmenlerden bazıları uzaktan eğitim ile ilk okuma yazma öğretiminin mümkün olmadığı ve bunun gelecekte öğrenciler için sorun yaratabileceğini ifade etmiştir. Bir katılımcı küresel salgın dönemimde aralıklı olarak eğitime devam etme imkânının sağlanmasının öğrenci için ilk okuma yazma öğretimi açısından oldukça önemli olduğunu vurgulamıştır. Aşağıda örnek katılımcı ifadesi sunulmaktadır.

“Eğer haftada 2-3 gün öğrencilerimiz okula gelmeseydi, çocukların yarısı daha okumaya geçmemiş olurdu.” (Ö₁₃)

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Tüm dünyada birçok değişim ve dönüşüme sebep olan Covid-19 küresel salgını eğitim alanında da hem büyük güçlüklerle hem de dönüşümlere neden olmuştur. Bu araştırmada Covid-19 küresel salgın döneminde zorunlu uzaktan eğitim yoluyla sunulan ilk okuma-yazma öğretimine yönelik sınıf öğretmeni görüşleri incelenmiştir. Katılımcı öğretmenler uzaktan eğitim sürecinde veli katılımının artması, öğrencilerin özdenetim kazanması, öğretmenlik mesleğinin önem kazanması ve öğrencilerin içsel motivasyonunun artması yönünde olumlu deneyimler yaşadıklarını ifade etmiştir. Karbeyaz ve Kurt (2020) çalışmasına göre, EBA'nın olumlu yönleri olarak; bireysel farklılıklara saygı, bol etkinlik, soyut konuları somutlaştırma, konu tekrarı, öğrenci ilgisini çekme, eğitim materyali faydası, öğrencilere sorumluluk yüklenme, öğrencilere dönüt verme, kalıcı öğrenme, konu tekrarı, bireyselleştirilmiş öğrenme, içerikte görsellik, eğitimde süreklilik ifadeleri ortaya çıkmıştır. Öğretmenlerin olumsuz deneyimler yaşadıkları hususlar ise internet bağlantı sorunları, öğrencilerden yetersiz geribildirim alma, ailelerin ilgisiz olması, teknolojik cihazların kullanımı ile ilgili güçlükler, tek yönlü etkileşim olması, ses öğretiminde yaşanan güçlükler, öğretmenin yeterli dönüt-düzeltilme verememesi şeklindedir. Bu alanda yapılmış çalışmalar incelendiğinde aileler, yeterli ekonomik güce sahip olmadığında ya da çocuk sayısı arttığında her çocuğuna teknik araç gereç sunamamakta ve bu durum da derslerin sağlıklı bir şekilde yapılmasını olumsuz etkileyebildiği görülmektedir (Özcan ve Saydam, 2021). Sağır (2021) öğrencilerin, uzaktan eğitim sürecine katılmaları ile ailelerin sahip oldukları sosyoekonomik yeterlilikleri ve şartları arasındaki ilişkiye yönelik çalışmada; ailelerin sosyo-ekonomik düzeylerinin düşük olmasının, öğrencilerin derslere düzenli olarak devam etmesini engellediği sonucuna ulaşmıştır. Öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik en sık dile getirdiği olumsuzluk, uzaktan eğitim araçlarına erişim ve alt yapıda yaşadıkları sorunlardır (Fidan, 2020).

Katılımcı öğretmenler Covid-19 küresel salgın dönemi zorunlu uzaktan eğitim sürecinde eğitimle ilgili web siteleri, veli desteği ve EBA kaynaklarından destek aldıklarını ifade etmiştir. Öğretmenler uzaktan eğitimi daha verimli hâle getirmek adına öğrencilerle düzenli iletişim kurma, farklı iletişim kanallarını kullanma, ek etkinlikler yapma ve oyunlaştırma şeklinde uyarlamalar yaptıklarını ifade etmiştir. Bu uyarlamaların genel olarak öğrenme sürecini zenginleştirme, öğrencinin devam ve motivasyonunu sağlamaya yönelik olduğu görülmektedir. Öğretmenler öğretim programını uzaktan eğitim ve öğrenci şartlarına uygun şekilde uyarlama konusunda ek bir çalışma yapmamıştır.

Katılımcı öğretmenlerin görüşlerine göre uzaktan eğitimi kolaylaştıran faktörler web siteleri, veli desteği, İl- İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü'nden alınan destekler, okul yöneticileri tarafından sağlanan destekler, zümre desteği ve online hizmet içi eğitimler şeklindedir. Benzer araştırmaların bulguları özellikle veli desteğinin bu dönemde çok önemli olduğu yönündedir (Özcan ve Saydam, 2021). Öğretmen görüşlerine göre zorlaştıran faktörler ise planlama eksikliği, yetersiz veli katılımı, internet ve teknolojik araç-gereç yetersizliği geribildirim yetersizliği ve kontrol eksikliği şeklindedir. Yapılan araştırmalar uzaktan eğitimin en büyük dezavantajlarından biri olarak ölçme ve değerlendirme olduğunu vurgulamaktadır (Özdoğan ve Berkant, 2020). Can ve Köroğlu (2020) ise çalışmada, televizyon aracılığı ile yapılan uzaktan eğitimde değerlendirme, başarıyı ölçme, geribildirim ve değerlendirme gibi alanlarda eksiklik ve yetersizlik olduğu ortaya konmuştur. Uzaktan eğitim ile okuma-yazma sürecinde, birçok faktör işin içine girmiştir (Kargın ve Karataş, 2021). Geçmiş yıllardaki eğitim faaliyetlerinde de sürece dâhil olan bazı faktörler olduğu gibi, uzaktan eğitim ile sisteme dahil olan bazı faktörlerde olmuştur. Örneğin; küresel salgın öncesinde de eğitim öğretim faaliyetlerinin temel aktörlerinden olan veliler, küresel salgın süreci ile birlikte sürece daha fazla dahil olmuştur (Okatan ve Tagay, 2021). Bununla birlikte küresel salgın öncesine göre ZOOM, EBA ve televizyon gibi bazı uygulamalar bu dönemde eğitim-öğretim faaliyetlerinde daha aktif kullanılmaya başlanmıştır. Böylelikle öğrenme ortamları çok daha çeşitli hale gelmiştir (Alan ve Can, 2021). Katılımcıların birçoğu sürece etki eden olumlu faktör olarak velileri ve zümre öğretmenlerini ifade etmişlerdir. Zümre öğretmenleri arasındaki iletişim ve yardımlaşmanın bu sürece olumlu yansıdığı katılımcı ifadelerinden anlaşılmaktadır. Sürecin olumlu ilerlemesi noktasında destek aldıkları kurum olarak ise Millî Eğitim Müdürlükleri belirtilmiştir. Ayrıca internet sitelerini de süreci olumlu etkileyen faktör olarak belirtmişler ve kaynak desteğinin önemine de vurgu yapmışlardır. Sağır (2021) çalışmada; uzaktan eğitim ile yürütülen ilk okuma yazma öğretiminde velilerin sürece ciddi katkı sağladığı, bu dönemde göstermiş oldukları destekler ile öğretmenlerin işini kolaylaştırdığı sonucuna ulaşılmıştır. Katılımcı öğretmen görüşlerine göre gelecekte yaşanabilecek benzer durumlarda uzaktan eğitim ile ilk okuma yazma sürecinin daha başarılı yürütülebilmesi adına alınabilecek önlemler; kaynak ve teknik destek sağlanması, zor öğrenen öğrenciler için bireyselleştirme, velilerin sisteme dahil

edilmesi ve etkileşimli uygulamalara yer verilmesi şeklindedir. Benzer şekilde Bayburtlu (2020) çalışmasında gelecekte yaşanabilecek küresel salgın benzeri zorunlu durumlar için teknik aksaklıkların giderilmesi adına çalışmalar yapılmasını önermektedir.

Bu araştırma 2020-2021 eğitim öğretim döneminde uzaktan eğitim ile ilk okuma yazma öğretimi veren öğretmen görüşleri ve 2020-2021 eğitim öğretim döneminde eğitime devam eden öğrencilerin sadece birinci sınıf sonuna kadar olan sürede kazanacakları ilk okuma- yazma sürecinin incelenmesi ile sınırlıdır. Bu bağlamda ileriki araştırmalara yönelik, 2020-2021 eğitim öğretim döneminde eğitime devam eden öğrencilerin ilerleyen yıllara dönük olarak zorunlu uzaktan eğitim ile sunulan ilk okuma yazma öğretiminin etkileri incelenmesi önerilmektedir. Ayrıca öğretmenler, aileler ve öğrencilerin hazırlıksız yakalandıkları zorunlu uzaktan eğitimin Türkiye’de alternatif bir sitem olarak kullanılabilirliği üzerine çalışmalar yapılabilir. Teknolojik imkânlarla erişimi kısıtlı olan öğrenciler için eğitimde fırsat eşitliği ilkesi işe koşularak eğitim politikaları üretilebilir ve öğrencilerin erişim engelleri ortadan kaldırılabilir.

Ek Bilgi

Bu makale ikinci yazarın danışmanlığında birinci yazarın tezsiz yüksek lisans projesinden üretilmiştir.

ORCID ve İletişim

Fikret Yıldız <https://orcid.org/0000-0001-8002-6160>, E-posta: fikreyildiz0058@gmail.com

Didem Kayahan Yüksel <https://orcid.org/0000-0002-0184-6070>, E-posta: didemkayahan@cumhuriyet.edu.tr

Kaynaklar

- Alan, Y. & Can, F. (2021). Covid-19 salgını döneminde öğretmen olmak: Türkçe öğretmenlerinin görüşleri. Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi, (72), 541-562. <https://doi.org/10.14222/Turkiyat4451>
- Balaman, F. & Tiryaki, S. H. (2021). Coronavirüs (covid-19) nedeniyle mecburi yürütülen uzaktan eğitim hakkında öğretmen görüşleri. İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi, 10(1), 52-84. <https://doi.org/10.15869/itobiad.769798>
- Baltacı, A. (2017). Nitel veri analizinde Miles- Huberman modeli. Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 3(1), 1-15.
- Baş, Ö. (2006). “Ses Temelli Cümle Yöntemi ve Bitişik Eşik Yazıyla Okuma Yazma Öğretiminde Alternatif Harf Sıralaması” Uluslararası Sınıf Öğretmenliği Kongresi Gazi Eğitim Fakültesi Bildiri Kitabı (ss. 215-224), Kök Yayıncılık.
- Bayburtlu, Y. S. (2020). Covid-19 Pandemi dönemi uzaktan eğitim sürecinde öğretmen görüşlerine göre Türkçe eğitimi. Turkish Studies, 15(4), 131-151. <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.44460>
- Bozkurt, A. (2017). Türkiye’de uzaktan eğitimin dünü, bugünü ve yarını. Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi, 3(2), 85-124.
- Can N. & Köroğlu Y. (2020). Covid-19 Döneminde Yaygınlaşan Uzaktan Eğitimin Değerlendirilmesi ve Eğitim Emekçileri Açısından İncelenmesi. Madde, Diyalektik ve Toplum. 3(4), 370-380.
- Creswell, J. W. (2014). Research design: qualitative, quantitative and mixed methods approaches (4th ed.). SAGE.
- Çelenk, S. (2013). İlkokuma ve yazma öğretiminde okulöncesi deneyimler ve aile okul ilişkileri. S. Çelenk (Ed.). İlkokuma yazma programı ve öğretimi içinde. Eğiten Kitap.
- Erdoğan, Ö. (2011). İlk okuma-yazma süreci için önemli bir beceri: fonolojik farkındalık. Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi. 24(1), 161-180.
- Fidan, M. (2020). Covid-19 belirsizliğinde eğitim: ilkökulda zorunlu uzaktan eğitime ilişkin öğretmen görüşleri. Uşak Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi, 6(2), 24-43. <https://doi.org/10.29065/usakead.736643>
- Glesne, C. (2012). Nitel araştırmaya giriş. (çev. A. Ersoy ve P. Yalçınoglu). Ankara: Anı Yayıncılık.

- Gömleksiz M. N. & Pullu E. K. (2020). Meslek yüksekokulu öğrencilerinin uzaktan eğitime ilişkin görüşleri. *Turkish Studies*, 15(6), 477-502. <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.44456>
- Karakaş, M. (2020). Covid-19 salgınının çok boyutlu sosyolojisi ve yeni normal meselesi. *İstanbul Üniversitesi Sosyoloji Dergisi*, 40 (1), 541-573.
- Karbeyaz, A. & Kurt, M. (2020). Hayat bilgisi dersinde okul dışı öğrenme ortamlarının kullanımına yönelik sınıf öğretmenlerinin görüşleri. *Uluslararası Sosyal Bilgilerde Yeni Yaklaşımlar Dergisi*, 4(1), 79-93. <https://doi.org/10.38015/sbyy.715208>
- Kargın, T. & Karataş, A. (2021). Sınıf öğretmenlerinin gözünden küresel salgın sürecinde uzaktan eğitim aracılığıyla ilk okuma yazma öğretimi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 9(4), 1264-1284. <https://doi.org/10.16916/aded.982002>
- Kayıkcı, K. (2008). İlköğretim müfettişleri ve öğretmenlerin ses temelli cümle öğretim yönteminin uygulamasına ilişkin görüşleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 55 (55) , 423-457.
- Keskinkılıç, K. & Keskinkılıç, B. S. (2007). Türkçe ve İlkokuma Yazma Öğretimi. Pegem-A Yayıncılık.
- Kırık, A. (2014). Uzaktan eğitimin tarihsel gelişimi ve Türkiye'deki durumu. *Marmara İletişim Dergisi*, (21), 73-94.
- Kırmızıgül, H. G. (2020). Covid-19 Salgını ve beraberinde getirdiği eğitim süreci. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 7(5), 283-289.
- Merriam, S. B. (2009). *Qualitative research: a guide to design and implementation*. Jossey-Bass.
- Okatan, Ö. & Tagay, Ö. (2021). İlkokul velilerinin görüşlerine göre COVID-19 pandemisi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(2), 309-328.
- Özcan, A. F., & Saydam, E. N. (2021). İlkokul birinci sınıf öğretmenlerinin Covid 19 salgın sürecinde ilk okuma yazma öğretimine yönelik algıları. *Journal of Interdisciplinary Education: Theory and Practice*, 3(2), 62-86. <https://doi.org/10.47157/jietp.949255>
- Özdoğan, A. Ç. & Berkant, H. G. (2020). Covid-19 pandemi dönemindeki uzaktan eğitime ilişkin paydaş görüşlerinin incelenmesi. *Millî Eğitim Dergisi*, 49(1), 13-43. <https://doi.org/10.37669/milliegitim.788118>
- Özer, M. & Suna, H. E. (2020). Covid-19 salgını ve eğitim. M. Şeker, A. Özer ve C. Korkut, (Ed.), *Küresel toplumun anatomisi: İnsan ve toplumun geleceği içinde* (s. 171-192). Türkiye Bilimler Akademisi.
- Özsoy, T. (2021). Sosyal Bilim Araştırmalarında Etik Ve Emik: Etnosentrizm Ölçeği Üzerinden Bir Değerlendirme. *International Journal of Disciplines Economics & Administrative Sciences*, 7(35), 925-944.
- Patton, M. Q. (2014). *Nitel araştırma ve değerlendirme yöntemleri*. (çev. M. Bütün ve S. B. Demir). Pegem Akademi.
- Sağırlı, M. (2021). Salgın sürecinde ilk okuma yazma öğretimi. *Ekev Akademi Dergisi*, 25(86), 385-402.
- Serçemeli M. & Kurnaz E. (2020). Covid-19 pandemi döneminde öğrencilerin uzaktan eğitim ve uzaktan muhasebe eğitimine yönelik bakış açıları üzerine bir araştırma. *Uluslararası Sosyal Bilimler Akademik Araştırmalar Dergisi*. 4(1), 40-53.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.
- Yusuf, M. (2006). Problems and prospects of open and distance education in nigeria. *Turkish Online Journal of Distance Education*, 7 (1), 22-29.

Etik Beyan

Yapılan bu çalışmada "Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi" kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan "Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler" başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

Etik Kurul Onayına ilişkin Bilgi

Etik değerlendirmeyi yapan kurul adı = Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Sosyal ve Beşeri Bilimler Kurulu

Etik değerlendirme kararının tarihi= 03.08.2020

Etik değerlendirme belgesi sayı numarası= E-60263016-050.06.04-62002